

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

† Socialistični »Naprejek«, ki ima sicer vedno polna usta o reakciji, te dni sumljivo molči, ko gre za vladno akcijo proti komunizmom. Zato se pa tembolj dere na klerikalizem in krščanski socializem. Kadar naši socialpatrioti bruhaajo ogenj in žveplo na »črne«, je gotovi znak, da hočejo prikriti kakšno svojo gredobijo. Človek bi dejal, da bo »Naprejek«, ki je bil svojčas tako krvavo revolucionaren, jemal v zaščito svoje brate, sipal grom in blisk na vlado in kapitalizem, pa ne! — tiho je kakor grob in samo zabavlja na krščanski socializem. »Jutro« poroča, da so socialisti, ko se je glasovalo v zakonodajnem odseku o izjemoznem zakonu zoper komuniste, zbežali iz

odseka, namesto da bi glasovali, dočim so republikanci in del zemljoradnikov imeli pogum, da so glasovali zoper zakonski načrt v njegovi sedanjí obliki. Zdaj vemo, zakaj je Pribeževič v svojem govoru v odseku tako pohvalil socialpatrote, češ da so pridni, in zakaj »Naprej« ne najde niti ene besede v zaščito proletarijata, ki ga je svojčas on vzgajal za revolucijo. Pribeževič že ve, zakaj je socialističnemu voditelju preskrbel milijonsko sinekuro. Ena roka drugo umiva. In čim bolj bo »Naprej« te dni bruhal svoj žolč na »klerikalizem«, tem bolj bo mahal z repom pred režimom!

— Naša država in Romunija. Če smemo verjeti budimpeštanskim listom, se je v Banatu razvila živahna agitacija, da se pripoji celi Banat romunski državi. V to svrhu se prireajo shodi, na katerih se zahteva, da se Banat osvobodi »krutega in barbarskega jarma Jugoslavije« in da se vrne »latinskemu gospodstvu«. Romunija bo nadalje po teh vesteh zahtevala od vrhovnega sveta, da se ji prisodi torontalski okraj, v katerem po njenem računu prebiva 86.000 Romunov, »katerih kultura je mnogo višja od jugoslovanske«.

— Na tržaškem komisariatu ne bo izpremembe. Zadnje dni so italijanski listi prinesli vest, da nameravata tržaški in tridentski komisar odstopiti. »Era Nuova« sedaj poroča, da glasom pojasnil na merodajnem mestu te vesti niso resnične. Mosconi ostane na svojem mestu.

— Papež za pomirjenje duhov v Italiji. Italijanski listi poročajo iz Rima, da je papež odredil, naj se po vseh cerkvah v Italiji moli posebna molitev za pomirjenje duhov in konec krvavih bojev. Listi priznavajo temu papeževemu delu veliko važnost in politični pomen.

— Vrhovni svet se sestane zopet enkrat in to 4. avgusta v Parizu. Sodniki celoga sveta bodo sklepali o sledečih zadevah: 1. O Gornji Sleziji. 2. O vojni krivdi. 3. O sankcijah. 4. O vojnih dolgovih. 5. O reparacijah. 6. O avstrijskem vprašanju. 7. O ruskih emigrantih in 8. o vprašanju prehrane. — Kakor je videti same stvari, o katerih je vrhovni svet že nešteto krat razpravljal, pa še nikdar kaj definitivno sklenil.

— Konference na vseh straneh. Kakor smo že poročali, so se 25. t. m. sestali zastopniki baltških držav v Helsingforsu na važno konferenco. Zastopane so sledeče države: Poljska po državnem podsekretarju Domske; Letška po ministru za zunanje zadeve Meirowiczu, Estonka po zunanjem ministru Piip-u in Finska tudi po svojem zunanjem ministru. O kakem stvarnem rezultatu te konference dosedaj še ni ničesar znanega.

— Poveljnik baroških arditov v Trstu. Tržaški listi glasno poročajo, da se je te dni mudil v Trstu poročnik Tonacci, poveljnik arditov, ki imajo »zasedeno« luko Baroš. Tonacci je imel posvetovanja z voditelji tržaških fašistov. Po rapalski pogodbi je Baroš naš.

Dnevni dogodki.

— † Nadučitelj Jernej Cenčič. Davi ob 2. je umrl v Kamniku odlični in do poslednjega delaven pristaš SLS, g. nadučitelj Jernej Cenčič. Rojen je bil 1. 1844. v Bukovščici pri Selcah. Služboval je v različnih krajih, dolgo vrsto let v Kamniku, kjer je bil dalje časa tudi mestni svetovalec. Povsod je bil radi svojega blagega značaja in vestnega, vzornega delovanja izredno priljubljen. Vneto je deloval pri Vincencijski družbi, bil je pravi oče re-

vežev. Zapušča ženo in šest otrok, od katerih je eden urednik »Slovenca«, eden nadučitelj v Rogatecu, eden nadučitelj v St. Petru na Krasu, ena hčerka je učiteljica v Kamniku. Lansko leto je obhajal zlato poroko. Pogreb bo v nedeljo 31. t. m. ob pol petih popoldne. N. v. m. p.

— Potne legitimacije zopet v veljavi. Po naredbi ministrstva za notranje stvari je sporazumno z ministrstvom za promet določeno, da mora vsak potnik, kadar odide iz kraja svojega stanovanja, imeti od pristojne lokalne oblasti izdano potno legitimacijo, ki velja za mesec dni in ki se mora povodom vsakega potovanja vidirati.

— Preiskave pri komunistih v Sloveniji. Tekom včerajšnjega dne so mnogi brojni detektivi in stražniki izvršili hišne preiskave pri vseh v Ljubljani in okolici se nahajajočih komunističnih poslancih in voditeljih. Policija je zaplenila knjige, časopise in privatno korespondenco. Nadalje je izvršila policija — kakor smo že včeraj javili — preiskavo tudi v Delavskem domu na Turjaškem trgu, zaplenila arhiv in Dom zapečatila. Državna oblast je nadalje prepovedala nadaljno razpečevanje in izdajanje strokovnega lista »Delo«. — V Mariboru je včeraj izvršila policija pri vseh znanih komunistih natančne preiskave in zaplenila vse sumljive knjige, brošure in časopise. Aretiran ni bil nihče. Izvršena je bila obenem tudi preiskava pri par ljudeh, ki nimajo s komunistično akcijo prav nobenega stika in je več kot gotovo, da so jih gotovi demokratski krogi, ki jim ti ljudje niso všeč, denuncirali, da se tako masčujejo nad njimi. To dejstvo je med vsemi pošteno mislečimi ljudmi vzbudilo veliko ogorčenje proti demokratskim denuncijantom. — Tudi iz drugih krajev Slovenije nam poročajo, da so bile izvršene preiskave pri raznih agitatorjih in pristaših komunistov. O uspehih se nič ne poroča. — Kar se tiče preiskav v Ljubljani, smo dozdaj izvedeli za en slučaj, da se je vršila preiskava pri železničarskem uslužbencu, kateri nima s komunistom čisto nobenega stika, o čemer se je tudi preiskujoči uradnik prepričal. Mož je postal žrtev podlega denuncijanta, seveda demokrata.

— Preiskave v Osijeku. (Izvirno) Tekom včerajšnjega dne je tukajšnja policija aretirala mnogo uglednih članov in voditeljev komunistične stranke. Obenem so bile izvršene številne hišne preiskave. Večina aretirancev je bila kmalu izpuščena, ker za sedaj ni bilo vzroka, da se jih obdrži v zaporu. Tudi v Repsali in drugih krajih so bile izvršene hišne preiskave in številne aretacije.

— Odredbe proti komunistom v Zagrebu. V Zagrebu je oblast obsežno nastopila proti komunistom; za orientacijo se je poslužila svoječasne komunistične kandidatne liste za občinske volitve. Na zasljanju so vsi komunisti trdili, da že davno ne pripadajo več komunistični stranki, ker so se prepričali, da se skrivajo za njo vsi mogoči elementi, s katerimi nočejo imeti nobenega opravka. Vendar je policija pri hišnih preiskavah našla cele vreče boljše-vistične in komunistične literature. Ob tej priliki je dobila policija v roke dva nevarna boljševiska komisarja Nikolo Kovjaniča, ki je svoj čas v Taškentu mnogo oseb izdal boljševiskim sodiščem, in boljševiskega agitatorja Antona Kokotoviča.

— Konkurenca liberalnim tiskarskim podjetjem, je eden največjih grehov g. Peska, ki ga diskvalificirajo za župansko mesto. Tako vsaj je soditi po pisanju »Jutra«, ki izrablja v svoji gonji dejstvo, da se je tiskal strokovni list »Delo« v Zvezni tiskarni. Kolikor je nam znano, »Jutro« nikdar ne

omenja lastnika tiskarne, v kateri se je lansko leto tiskal »Rudeči prapor«. Ta lastnik je namreč odločen liberalc in je po naših informacijah zaslužil pri tiskanju »Rdečega prapora« toliko, da si je nabavil dva nova stavna stroja in črk za 100.000 kron.

— Naročajte dr. Gosarjevo brošuro: »Odlomki socialnega vprašanja.« Cena dva dinarja, po pošti 15 para več. Naroča se na naslov: Franc Hrastnik, blagajnik J. S. Z., kolportajni oddelek, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

— Škofja Loka. V tukajšnjem uršlinskem samostanu je umrla sinoči provincialna prednica M. Katarina Majhnič. Pogreb bo jutri v soboto ob 5. uri.

— Velika nesreča se je zgodila 28. t. m. na vojaškem vežbališču Frmošič pri Zagrebu. Med odmorom se je neki vojak igral z granato, ki je pri tem eksplodirala ter usmrtila 3 vojake, okrog 20 pa jih težko ranila.

— Sesedajoča se gora. Pri Auseju na Štajerskem se seseda in podira 1700 m visoki Peščenik. Zemeljski plaz je dolg 4 in pol km in pušča za seboj v skalovju iste značilne črte, žlebove in prepade, kakor ledeniki.

— Mine v morju. Pred Carigradom sta dva francoska parnika zadela na plavalne mine in se potopila. Potnike so rešili.

— Vročina. Na Dunaju sta se pipe-tila 27. t. m. dva nova slučaja solničarice. — V Parizu je voda Seine močno padla; za seboj pušča velike množine mrtvih rib, ki okužujejo ozračje. Vsled nezadostne vode je reka prenasličena s kanalsko vsebino, tako da ribe poginjajo. Po parkih so zaprli vse vodomete.

— Brezdelnost v Julijski Benečiji neprestano narašča. Te dni so zaprli ladjedelnico v Trzinu. Da bi potolažila vlada obupano delavstvo, naznanja, da se bodo v najkrajšem času začela dela za predilsko železnico, v katero svrhu je vlada že izročila 15 milijonov lir.

— Vojaška dolžnost v novih italijanskih pokrajinah. »Era Nuova« poroča iz Rima, da je že podpisan dekret, s katerim se vojaška dolžnost razteza tudi na nove pokrajine. V veljavo stopi vojaški zakon s 1. januarjem 1922.

— Ureditev hotelskega vprašanja v Zagrebu. Zagrebska policija bo v kratkem dovršila obravnavo za ureditev hotelskega vprašanja. Policija ima sedaj na razpolago 350 zasebnih stanovanj, v kateri se bodo iz hotelov preselili železniški uradniki. Na ta način se hoteli osvobodijo ter bo za tujce dovolj sob na razpolago. Policijski nastanjevalni urad na državnem kolidvoru se zato opusti. Cene za hotelske sobe se oblastveno določijo. Napitnina po hotelih in vseh javnih lokalih se odpravi, namesto tega se gostom zaračuna 10 odstotkov za osobe.

— Okradeni gostilničar. Gostilničarju Peregrinu Jesensku v Izlakah je bilo iz miznice v njegovi spalni sobi ukradenih 200 K.

— Ciganska nadloga. Orožniki iz Sv. Valburge so v Trbojah aretirali cigane Miloša Gomanov, Timotijana Gomanov, Jan-kota in Maro Gomanov ker so beračili in ker je Miloš zahteval od Ješetove Marije klaje rekoč: »Dajte mi seno, če ne ti kučo zapalim!« Cigani so imeli 7 konj in 2 voza,

kar so orožniki pustili cigankam Segan in Marici Gomanovi.

— Iz kaznišnice v Lepoglavu sta ušla 25 letni Turkovič - Keš Janko in 31 letni Adam Djurdjevič iz Molve.

— Zdravniško društvo v Mariboru priredi v soboto, dne 30. t. m. ob pol 17. v osnovni šoli v Celju demonstracijski večer. Po demonstraciji predava docent dr. Ivan Maško o osnovnih principih moderne razdelitve nefritid. K predavanju se naj- uljudneje vabijo vsi tovariši zdravniki.

ŽELEZNIŠKA ZVEZA MED ČESKO-SLOVAŠKO IN JUGOSLAVIJO.

Praga, 28. julija. Češki listi poročajo, da so se te dni sešli v Pragi zastopniki Jugoslavije, Madžarske in Českoslovaške, da razpravljajo o ureditvi direktne zveze osebnih in tovornih vlakov med Česko in Jugoslavijo preko Madžarske.

Socialni vestnik.

Stavka bančnih uradnikov na Češkem je 28. t. m. končala s popolnim sporazumom med sindikatom bank in uradniško organizacijo. V splošnem se lahko reče, da so uradniki dosegli lepe uspehe, kar je pred vsem pripisati njihovi popolni solidarnosti in disciplini. Naj bi to bilo za zgled slovenskim bančnim uradnikom, ki so zadnje čase osnovali nekako organizacijo pod okriljem sindikata bank. Čegave interese bo taka organizacija ščitila, je seveda jasno.

Naša društva.

Seja načelstva J. S. Z., katera je bila napovedana za danes ob 6. uri, se vsled nastalih zaprek preloži na torek ob 6. uri popoldne.

Orlovski tabor v Predosljem, ki se bo vršil 7. avgusta, vzbuja v kranjski okolici veliko zanimanje. Odkar je bilo občinstvo ocarano nad impozantnim nastopom Orla v Kranju, nestrpno pričakuje te nove prireditve. Da bo čim sijajnejša, naj se pravočasno prihlasi obilo članov bratskih odsekov.

Slovenska dijaška zveza v Mariboru priredi od 4. do 6. avgusta pri sv. Trojici v Slov. Goricah kulturni tečaj. Ker bodo govorniki tega tečaja naši strokovnjaki: dr. Gosar, dr. Mohorič, F. Terseglav, dr. Pun-tar, ndr. Pušenjak, dr. Jeraj, preč. g. Gomišek in dr., naj se ga udeležijo naši akademiki in srednješolci v največji meri. — Naše dijaštvo naj porabi počitnice pred vsem v duševno okrepitve.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izda je konzorcij »Novega Časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnice: Selenburgova ul. 4.

Podružnice: Maribor Novo mesto Kočevje

Gospiska ul. 38. Glavni trg. štev. 39.

Barva vsakovrstno blago

Kemično čisti obleke.

Svet olikavratnike, za

postnice in srečja.

— Lepo posestvo —

v št. Vidu pri Topolšici, okraj Šoštanj se proda. 7 ha njiv, 11 ha travnikov, 36 ha gozda z ca 6500 smrek in macesnov od 16—65 cm z ca 18.000 m³. Hiša, 2 koč in gospodarsko poslopje v dobrem stanu. Natančni podatki se izvejo pri Gozdni upravi grofov Thurn, Grad Ravne, p. Guštanj.

E. Bulwer:

Poslednji dnevi v Pompejih.

(Dalje.)

Glavk je stal Egipčanu naspoti, svojo levico je imel ovito okoli Jonine postave svojo desnico je držal preteče vzdignjeno in v njej stilus, ki je imel biti v areni njegovo orožje, in katerega je na srečo še vedno nosil pri sebi; njegovo čelo je bilo nagubano, njegove ustnice odprte in na njegovem obrazu je bilo videti jezo in grozno človeških strasti!

Arbak je obrnil svoje oči od Gore, obstale so na Glavkovi postavi! Za trenotek se je pomisljal. »Zakaj, je zamrmral. bi se obotavljal? Ali mi niso zvezde označile edine krize preteče nevarnosti, ki me je čakala? — Ali ni ta nevarnost minula?«

»Duša,« je zavpil glasno, »zamore kljubovati razdejanju sveta in jezi dozdevnih bogov! Pri tej duši hočem zmagovati do zadnjega! Stopite naprej, sužnji! Ateneč, ustavljaj se mi in tvoja kri naj pride nad tvojo lastno glavo! In tako dobim zopet Iono nazaj!«

Stopil je en korak naprej, bil je njegov poslednji na zemlji! Zemlja se je stresla pod njim tako silno, da je vrgla vse na okoli na svojo površino. V istem času se je glasen tresk razlegal po celém mestu, ko so

se podirali stropi in stebri! Strela se je za trenotek mudila na cesarjevem kipu, kakor da bi jo kovina vjela, nato je razcepila bron in steber. In doli je padla razvalina, da je odmevalo po celi ulici in razrušila močni tlak, kjer je padla! — Prerokovanje se je izpolnilo!

Grom, tresk je za nekoliko trenotkov omamili Atenca. Ko se je zavedel, je svetloba še vedno razsvetljevala ves prizor, zemlja se je še vedno zibala in tresla! Jona je nezavestna ležala na tleh, vendar je on še ni videl, njegove oči so bile uprte na pošastni obraz, ki je brez udov in brez trupla gledal izpod velikih kosov razrušene- nega stebra, obraz neizrekljive bolesti, smrtnega strahu in obupa! Oči so se hitro odpirale in zapirale kakor da bi zavest še ne bila ubežala; ustnice so trepetale in kazale zobe, nato je nenavaden mir in senca legla preko obraza, ki pa je še vedno kazal toliko grozo, da ga nikdar ni bilo mogoče pozabiti!

Tako je končal modri magijec, veliki Arbak, Hermes gorečega pasu, poslednji potomec kraljevega rodu iz Egipta!

IX. POGlavJE.

Obup zaljublencev. — Položaj množice.

Glavk se je hvaležen toda prestrašen obrnil, prijel Jono še enkrat v svoje roke in bežal dalje po cesti, ki je bila še vedno močno razsvetljena. Naenkrat pa je bolj

temna senca zakrila ozračje. Nehote se je ozrl proti gori in glej! Eden izmed obeh orjaških grebenov se je zibal in majal sem in tja, nato pa se je prevrnil s takim hruščem, ki ga noben jezik ne more popisati. s svojega gorečega temelja in padel kakor ognjeni plaz po gori navzdol! V istem trenotku se je vzdignil oblak nad vse črne dima in se valil dalje po ozračju preko morja in suhe zemlje.

Še ena, in še ena, in še ena ploha pepela, obilnejša kakor poprej, je nanovo razširjala razdejanje po ulicah. Gosta tema jih je zopet obdala kakor koprena in Glavk. čegar pogumno srce je navsezadnje potrto obupalo, se je zgrudil pod zavetjem nekega oboka na zemljo, pritisnil Jono na svoje srce, svojo nevesto na teh razvalinah, in se vdal v svojo osodo.

Medtem se je Nidija, katero je množica ločila od Glavka in Jone, zaman prizadevala, da bi jih zopet našla. Zaman je klicala z onim otožnim glasom, ki je tako lasten slepim; izgubljal se je sredi tisočero krikov bolj sebične groze. Zopet in zopet se je povrnila na ono mesto, kjer so se ločili, da bi našla svojo izgubljena tovariša; nagovorila je vsakega begunca, povpraševala po Glavku, toda vedno so jo v nepotrežljivosti in zmedbi potisnili v stran. Kdo je to uro posvetil samo eno misel svojemu sosedu? V prizorih splošne groze ni morebiti ničesar bolj strašnega, kakor nenaravna sebičnost, katero vzbujajo. Navse-

zadnje je prišlo Nidiji na misel, da bi najprej našla svoje tovariše, ako bi se obrnila proti morju, ker so sklenili, da tamkaj poiščejo rešitve. Radi tega je vodila dalje svoje stopinje s palico, katero je vedno seboj nosila, in se z neverjetno spretnostjo izogibala razvalinam, ki so zapirale pot. hodila po ulicah, in se nezmotljivo napotila po najbližji poti proti morju, tako koristna je bila sedaj njena večna tema, ki je bila tako mučna v navadnem življenju!

Uboga deklila! — Krasno je bilo videti njen pogum! — In zdelo se je, kakor da osoda podpira njeno zapuščeno! Vreli hudourniki se je niso dotaknili razun v splošnem dežju, ki jih je spremljal; veliki kosi ožganega kamenja so rušili tlak okoli in okoli nje, vendar so prizanesli njeni šibki postavi in ko je bolj fin pepel padal nanjo, se ga je otrsela* z lahkim tresenjem in neustrašeno nadaljevala svojo pot.

Slabotna, nevarovana, toda neustrašena, vzpodbujana samo po eni želji, je bila Nidija prava podoba Psihe (duše) na njenih potovanjih, upanja, ki je hodilo po dolini sence, duše same, samotne toda brez strahu sredi nevarnostij in pasti življenja! (Dalje.)

* Velika ploha pepela se je usipala na nas, tako da smo si ga morali semintja otresti, sicer bi bili zakopani in izgubljeni. — Plinij.